

M.A. Music (Vocal) - 4th Semester

(2518)

Paper-XIV**Essays on Indian Music & Research in Music****Time allowed: 3 hrs.****Max. Marks: 100**

Note:- Attempt any 5 questions in all. Question no.1 is compulsory and each part of Question-1 is carrying 1 mark.

Q1:

1x20=20

1. Define 'Research'.
2. Define 'Synopsis'.
3. Write any three major roles of Kanth Sadhna in Music.
4. Write any two areas of Research in Music.
5. Define Pitch in Music.
6. Define Intensity in Music.
7. Give any two examples of Action Research in Music.
8. Write down any three basic requirements for selecting a research topic.
9. Give any two examples of Experimental Research in Music.
10. Write down the names of any five Singing styles of Sufi Music.
11. Write down any five steps to be followed in preparation of synopsis.
12. Write down names of any two famous Folk singers of Punjab.
13. Write the names of any two famous Sufi poets.
14. Write down the names of various Angs of Ashtang Yoga.
15. Define Swar Sadhna.
16. Write any two inter-relations between Music and Yoga.
17. Define Applied Research.
18. Explain Socialistic Research in Music.
19. Define the term Kaul in context with Sufi Music.
20. Write any two major roles of Indian Classical and Folk Music in Indian Cinema.

Q2: Explain in detail the methodology of selecting a research topic. 20

Q3: Explain in detail the relation of Music with Physics. 20

Q4. Describe the importance of Kanth Sadhna in Indian Classical Music. 20

Q5: Prepare a synopsis on any research topic related to Sufi Sangeet. 20

Q6: Explain in detail the inter-relationship between Music and Psychology. 20

Q7: Explain in detail the different Gayan Shallies of Sufi Sangeet. 20

Q8: Describe contribution of Indian Classical & Folk Music in Indian Film Music. 20

PTO

(2)

(Punjabi Version)

ਨੋਟ: ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ (20) ਹਨ।

1. i) ਖੋਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- ii) ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ (ਸਾਈਨਾਪਸਿਜ਼) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- iii) ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕੰਠ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- iv) ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਖੋਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- v) ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸੁਰਮਾਨ/ਸੁਰਾਘਾਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- vi) ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਗਹਿਰਾਈ (intensity) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- vii) ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਿਖੋ।
- viii) ਖੋਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਚੁਣਾਉ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮੂਲਭੂਤ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- ix) ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਉ।
- x) ਸੂਫੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- xi) ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ (ਸਾਈਨਾਪਸਿਜ਼) ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- xii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- xiii) ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- xiv) ਅਸ਼ਟਾਂਗ ਯੋਗ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- xv) ਸੂਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- xvi) ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

Contd..P/3

(3)

xvii) ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਖੋਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।

xviii) ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

xiv) ਸੂਫੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ 'ਕੌਲ' (Kaul) ਪਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।

xx) ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (1x20=20)

2. ਖੋਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਚੁਣਾਵ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
3. ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
4. ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਕੰਠ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
5. ਸੂਫੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ (ਸਾਈਨਾਪਸਿਜ਼) ਤਿਆਰ ਕਰੋ।
6. ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਸਪਰ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਿਤਾ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
7. ਸੂਫੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। (20x4=80)

Contd..P/4

(4)

नोट : कुल पाँच प्रश्न करें। प्रश्न नं:1 अनिवार्य है।

- 1 i) अनुसंधान की परिभाषा लिखें।
- ii) संक्षेप सार की परिभाषा लिखें।
- iii) संगीत में कंठ साधना की कोई तीन प्रमुख्य भूमिकाएँ लिखें।
- iv) संगीत में अनुसंधान के किन्ही दो क्षेत्रों के नाम लिखें।
- v) संगीत में स्वरमान/स्वराघात की परिभाषा लिखें।
- vi) संगीत में गहराई की परिभाषा लिखें।
- vii) संगीत में कार्यात्मक अनुसंधान की कोई दो उदाहरणें लिखें।
- viii) एक अनुसंधानक विषय के चुनाव में किन्ही तीन मूलभूत/आवश्यकताओं का उल्लेख करें।
- ix) संगीत में प्रयोगात्मक अनुसंधान की कोई दो उदाहरणें दो।
- x) सूफी संगीत की किन्ही पांच गायन शैलियों के नाम लिखें।
- xi) संक्षेप सार की तैयारी में अपनाए जाने वाले किन्ही पांच पदार्थों के नाम लिखें।
- xii) पंजाब के किन्ही दो प्रसिद्ध लोक गायकों के नाम लिखें।
- xiii) किन्ही दो प्रसिद्ध सूफी कवियों के नाम लिखें।
- xiv) अष्टांग योग के विभिन्न अंगों के नाम लिखें।
- xv) स्वर साधना की परिभाषा लिखें।
- xvi) संगीत और योग में किन्ही दो अंत्र-संबंधों की व्याख्या करें।
- xvii) व्यवहारिक अनुसंधान की परिभाषा लिखें।
- xviii) संगीत में समाजवादी अनुसंधान की व्याख्या करें।
- xix) सूफी संगीत के संदर्भ में कौल पद की परिभाषा लिखें।
- xx) भारतीय सिनेमे में भारतीय शास्त्री तथा लोक संगीत की किन्ही दो मुख्य भूमिकाओं का वर्णन करें।

Contd.P/5

(5)

- 2 एक अनुसंधानक विषय के चुनाव की कार्य-प्रणाली का सविस्तार वर्णन करें।
- 3 संगीत का भौतिक विज्ञान के साथ क्या संबंध है ? विस्तार सहित वर्णन करें।
- 4 भारतीय शास्त्री संगीत में कंठ साधना के महत्व की व्याख्या करे।
- 5 सूफी संगीत से संबंधित किसी अनुसंधान विषय पर एक संक्षेप सार तैयार करें।
- 6 संगीत और मनोविज्ञान में परस्पर अंत्र-संबंधिता की विस्तार सहित व्याख्या करें।
- 7 सूफी संगीत की विभिन्न गायन शैलियों की विस्तार सहित व्याख्या करें।
- 8 भारतीय फिल्म संगीत में भारतीय शास्त्री तथा लोक संगीत के योगदान की व्याख्या करें।

7572(2518)/100